

Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Съобщение на Комисията до Европейския парламент и до Съвета — Укрепване на социалното измерение на Икономическия и паричен съюз“

COM(2013) 690 final

(2014/C 67/24)

Главен докладчик: г-н **Georgios DASSIS**

На 4 октомври 2013 г. Комисията реши, в съответствие с член 304 от Договора за функционирането на Европейския съюз, да се консултира с Европейския икономически и социален комитет относно

„Съобщение на Комисията до Европейския парламент и до Съвета — Укрепване на социалното измерение на Икономическия и паричен съюз“

COM(2013) 690 fin.

На 17 септември 2013 г. Бюрото на Комитета възложи на специализирана секция „Заетост, социални въпроси и гражданство“ да подготви работата на Комитета по този въпрос.

Предвид неотложното естество на работата, на 493-тата си пленарна сесия на 16 и 17 октомври 2013 г. (заседание от 17 октомври) Европейският икономически и социален комитет реши да определи г-н Georgios Dassis за главен докладчик и прие настоящото становище със 157 гласа „за“, 3 гласа „против“ и 19 гласа „въздържал се“.

1. Общи бележки

1.1 Безпрецедентната икономическа и финансова криза, която засегна особено сериозно държавите – членки на еврозоната, изложи на показ също така структурни слабости в Европа като цяло. Тя показва наличието на ясна връзка между високите равнища на безработица, натиска върху националните бюджети, социалния упадък и социалното напрежение. Макар и да се приема, че националните бюджети трябва да бъдат балансирани, бюджетните съкращения се отразяват негативно върху образованието, активните политики на пазара на труда и социалните грижи. Увеличаването на безработицата и бедността имат негативно отражение върху уменията и пригодността за заетост на работната сила. Тя засяга също и способността на предприятията да постигат растеж и да създават работни места, което на свой ред подкопава възстановяването.

1.2 Европейският съюз е свидетел на факта, че в някои от най-засегнатите страни икономическата и социалната криза се е превърнала в политическа, като се наблюдава възход на екстремистки и недемократични движения. Спешно необходимо е да се противопоставим на тази тенденция чрез конкретни действия на европейско, национално и местно равнище.

1.3 Вътрешният пазар би трябвало да бъде икономически и социален проект. Той допринесе за създаването на заетост и изграждането на просперитет във всички държави – членки на ЕС. Завършването на вътрешния пазар и засилването на ефективността и социалното сближаване в контекста на стратегията „Европа 2020“ е от основно значение, за да може Европа да излезе по-бързо от кризата.

1.4 В този контекст Комитетът разгледа със значителен интерес съобщението на Комисията като първи принос към предстоящите обсъждания и решения на Европейския съвет относно укрепването на социалното измерение на Европейския икономически и паричен съюз.

1.5 Той призовава Комисията да актуализира и засили своята политика в светлината на тези дебати, за да се постигне по-нататъшен напредък, по-специално по отношение на проактивното използване на показателите, свързани със заетостта и социалното приобщаване.

1.6 Комитетът систематично е подкрепял мерките за укрепване на социалните инвестиции, по-голямата насоченост на европейските фондове към областите на стабилната заетост и социалните политики, специалната инициатива за младежка заетост и схемата за гаранции за младежта, както и по-добрата трансгранична мобилност. Поради това приветства засиленото внимание, което се обръща на тези области на политиките. Приветства също така предвидения засилен социален диалог като част от процеса на европейския семестър.

1.7 Комитетът споделя позицията на Комисията, че засилването на социалното измерение би помогнало на държавите членки да реализират своя потенциал в областта на ръста на заетостта, подобряването на социалното сближаване и предотвратяването на появата на по-големи различия. Той подкрепя по-специално идеята за по-тясно наблюдение на заетостта и социалните дисбаланси в рамките на ИПС посредством систематичен мониторинг на равнищата на безработица, на младите хора, които нито работят, нито се обучават, на доходите на домакинствата, бедността и неравенството.

1.8 Поради това предложената *сравнителна таблица* в областта на заетостта и социалните дисбаланси на базата на основните показатели и прагове следва проактивно да открива асиметрични развития и тяхното отражение върху цялостните икономически резултати. Тази система за мониторинг следва да води, в случаите когато е необходимо, до навременен и ефективен механизъм за коригиране и политически отговор, какъвто е случаят с подобните икономически и финансови дисбаланси. Поради това Комитетът споделя позицията на

Европейския съвет от 27 и 28 юни 2013 г., че предвидената рамка на социалните показатели и показателите, свързани със заетостта, е „първа стъпка“ в посока на по-цялостно социално измерение на ИПС ⁽¹⁾.

1.9 Комитетът изпълни своята консултативна роля в подготовката на предстоящите дискусии в Европейския съвет чрез своето становище от 22 май 2013 г. ⁽²⁾ и отново отправя призива си за допълнително засилване на социалното измерение на ИПС.

2. Специфични бележки

2.1 В своето съобщение Европейската комисия предлага редица инициативи за укрепване на социалното измерение на ИПС със специален акцент върху три точки:

- засилено наблюдение на заетостта и социалните предизвикателства и координация на политиките;
- засилена солидарност и действия в областта на заетостта и трудовата мобилност;
- засилен социален диалог.

2.2 Комитетът изразява съгласие, че е необходимо да се засили социалното измерение на ИПС и би желал да изтъкне следното:

Относно засиленото наблюдение на заетостта и социалните предизвикателства и координацията на политиките

2.3 Фискалната консолидация и икономическото управление в ЕС не могат да бъдат запазени без съответни социална консолидация и социално управление. Сегашните „спредове“ по отношение на европейските социални различия подкопават възстановяването, растежа и сближаването. ЕИСК посочва, че европейският семестър трябва да включва критерии в областта на заетостта и социалното приобщаване в рамките на същата мрежа за наблюдение, като тази за направляване на икономическата координация и структурните реформи. Измерими заетост и социални цели трябва да съответстват на целите в областта на дълга и дефицита, с подобни механизми за коригиране и солидарност, за да се намери решение на социалните дисбаланси и да се насърчат социалните инвестиции.

2.4 ЕИСК признава, че за икономическото възстановяване и социалните инвестиции от страна на ЕС и държавите членки е необходимо повече от официални структури за управление и законодателни механизми. Поради това организираното гражданско общество и отделните европейски граждани са заинтересовани и могат да играят собствена роля. Ангажираността с участие в европейския проект е от решаващо значение.

2.5 Въпреки това Комитетът подчертава също, че устойчивите социални подобрения изискват да се намери решение на структурните проблеми, там където са възникнали. Световната конкурентоспособност, икономическият растеж и силното социално измерение са основни елементи за излизането на Европа от кризата. Наскоро предложените показатели в областта на социалната политика трябва да се използват за укрепване на краткосрочните и дългосрочните реформи.

Относно засилената солидарност и действията в областта на заетостта и трудовата мобилност

2.6 Както посочва Комисията в съобщението си, трансграничната трудова мобилност е важен елемент при запазването на заетостта и конкурентоспособността и създаването на нови работни места, за да се заменят работните места, загубени поради реструктурирането на икономиката.

2.7 За да продължи премахването на съществуващите пречки пред трудовата мобилност, следва да бъдат предприети допълнителни мерки, с цел на работниците мигранти да се предоставя разбираема информация за трудовото и социалното законодателство на съответните национални езици. Наред с това работниците би трябвало да имат отделно право на консултиране. Съответните консултационни структури следва да работят в тясна връзка със социалните партньори и EURES, и да гарантират, че работниците мигранти ще бъдат информирани още в собствената им страна за социалните и правните условия в приемащите държави.

2.8 Социалните инвестиции помагат на гражданите. Те повишават техните умения и квалификации и спомагат участието им в обществото и в пазара на труда. Това от своя страна води до повишаване на благосъстоянието, стимулира икономиката и помага на ЕС да излезе от кризата по-силен, по-плотен и по-конкурентоспособен.

2.9 Целенасочените социални инвестиции не водят единствено до социален напредък, като повишават същевременно конкурентоспособността. Особено във времена на безпрецедентна, драматично висока безработица и на нарастваща бедност, инвестициите в социалната държава играят и централна роля за укрепване на социалното сближаване и социалното приобщаване и в борбата срещу социалното изключване и бедността. Тези инвестиционни разходи трябва да гарантират ефективност.

2.10 ЕИСК ясно подчертава, че социалното измерение на ИПС се нуждае от ясни инструменти, показатели и качествени и количествени цели, които са толкова ефективни, колкото и икономическите и финансовите задължения във връзка с ИПС. Той също обръща внимание на Европейския съвет, че ако не е налице достатъчен консенсус или политическа воля за подобно обновено социално измерение на ЕС, ЕИСК предлага да се избере вариантът на засилено сътрудничество в рамките на ИПС със собствени финансови средства, създаване на допълнителен Социален фонд, Пакт за социален напредък за Европа и социални стандарти, цели и стабилизиращи механизми, съответстващи на фискалните, бюджетните и паричните стабилизиращи механизми.

⁽¹⁾ Заключение на Европейския съвет, 27 и 28 юни 2013 г., EUCO 104/13, точка 14 (в).

⁽²⁾ ОВ С 271, 19.9.2013 г., стр. 1-7.

За засиления социален диалог

2.11 Комитетът разглежда положително предложенията на Комисията за подобряване на участието на социалните партньори в координацията на икономическите политики и политиките в областта на заетостта на европейско равнище. Социалното измерение играе важна роля на всички равнища. То допринася за решения, които отразяват гледните точки както на работодателите, така и на работниците, и също надгражда върху разбирателството и доверието, които са от основно значение, за да се реформират европейските трудови пазари и да се укрепи социалната структура.

2.12 Комитетът отбелязва също, че бъдещето на социалния диалог, включително въпросът за тристранния диалог, вече се обсъжда от европейските социални партньори.

Брюксел, 17 октомври 2013 г.

Председател
на Европейския икономически и социален комитет
Henri MALOSSE
